

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 349/2019-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Borisom Bednárom, Štefánikova 873/9, Poprad, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. VII/2 Gn 206/19/1000 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júla 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Borisom

Bednárom, Štefánikova 873/9, Poprad, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. VII/2 Gn 206/19/1000.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ sa „*trestným oznámením zo dňa 09. 04. 2014 obrátil na Úrad špeciálnej prokuratúry GP SR.*

Upovedomením zo dňa 06. 05. 2019 pod č. VII/2 Gn 206/19/1000-4 Úrad špeciálnej prokuratúry GP SR sťažovateľovi oznámil, že jeho trestné oznámenie zo dňa 09. 04. 2019 bolo Úradom špeciálnej prokuratúry GP SR odovzdané k ďalšej realizácii Okresnému súdu Prešov.

Námietkou zo dňa 14. 05. 2019 sťažovateľ namietal postup Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR vo veci trestného oznámenia zo dňa 09. 04. 2019.

Námietkou zo dňa 14. 05. 2019 sťažovateľ namietal právomoc Okresného súdu v Prešove vo veci trestného oznámenia zo dňa 09. 04. 2019.

Návrhom na vydanie pokynu na začatie trestného stíhania zo dňa 14. 05. 2019 sťažovateľ navrhol generálnemu prokurátorovi SR, aby vo veci trestného oznámenia zo dňa 09. 04. 2019, vydal pokyn na začatie trestného stíhania.

Upovedomením zo dňa 03. 06. 2019 pod č. VII/2 Gn 206/19/1000-9 Úrad špeciálnej prokuratúry GP SR sťažovateľovi oznámil, že nebude konať o jeho návrhu a námietkach zo dňa 14. 05. 2019.“.

3. Sťažovateľ namieta, že o jeho podaní, ktoré označuje ako trestné oznámenie, špeciálna prokuratúra nerozhodla v súlade s ustanoveniami zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Podľa sťažovateľa podaním trestného oznámenia začína trestné konanie a orgány činné v trestnom konaní sú povinné o ňom rozhodnúť podľa ustanovení Trestného poriadku. Sťažovateľ namieta, že špeciálna prokuratúra postúpila jeho trestné oznámenie Okresnému súdu Prešov (ďalej

len „okresný súd“). Podľa sťažovateľa okresný súd „nemá právomoc na konanie a rozhodnutie o trestnom oznámení zo dňa 09. 04. 2019.“. Sťažovateľ argumentuje, že špeciálna prokuratúra porušila predovšetkým § 1, § 2 ods. 6, 7 a 21, § 197 ods. 1 a § 199 ods. 1 Trestného poriadku.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti formuluje otázky, ktoré má pred rozhodnutím vo veci ústavný súd predbežne vyriešiť. Uvedené predbežné otázky sťažovateľ formuluje takto:

„... Či sťažovateľ podal trestné oznámenie podaním zo dňa 09. 04. 2019 na Úrad špeciálnej prokuratúry GP SR.

... Či podaním trestného oznámenia zo dňa 09. 04. 2019 začalo trestné konanie podľa Trestného poriadku a či orgány činné v trestnom konaní vo veci konajú.

... Či Úrad špeciálnej prokuratúry GP SR odovzdaním trestného oznámenia zo dňa 09. 04. 2019 k ďalšej realizácii Okresnému súdu Prešov konal zákonne a v súlade s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR.“

5. K právomoci ústavného súdu sťažovateľ uviedol, že zo „skutkového stavu vyplýva, že sťažovateľ vyčerpal všetky efektívne zákonné prostriedky na dosiahnutie nápravy.“.

6. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa... na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR vo veci pod č. VII/2 Gn 206/19/1000 porušené boli.“

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

10. Podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

11. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

14. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity. Princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými ústavnými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Z podstaty tejto ústavnej konštrukcie nepochybne vyplýva, že predmetom ústavného prieskumu zo strany ústavného súdu môže byť (v zásade) len také rozhodnutie, prípadne postup orgánu verejnej moci, proti ktorému už sťažovateľ v danom prípade nemá k dispozícii žiaden účinný prostriedok nápravy v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 227/2016, II. ÚS 187/2012, II. ÚS 356/2016, I. ÚS 665/2016).

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

18. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta postup špeciálnej prokuratúry v špecifikovanej veci, osobitne to, ako prokurátor špeciálnej prokuratúry vyhodnotil jeho podanie, ktoré on považuje za trestné oznámenie. Namieta tiež, že prokurátor špeciálnej prokuratúry odstúpil jeho podanie okresnému súdu.

19. Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v rozsahu ustanovenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

20. Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie podanie, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti.

21. Podľa § 31 ods. 4 zákona o prokuratúre každé podanie posudzuje prokurátor podľa obsahu, aj keď je nesprávne označené.

22. Podľa § 31 ods. 5 zákona o prokuratúre postupom podľa tohto zákona sa nemožno domáhať preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v trestnom konaní ani preskúmania zákonnosti postupu prokurátora v trestnom konaní, vrátane postupu spočívajúceho v preskúmaní postupu policajta v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania podľa Trestného poriadku. To neplatí, ak ide o podnet na podanie dovolania podľa Trestného poriadku.

23. Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor príslušný na vybavenie podnetu je povinný vybaviť podnet do dvoch mesiacov odo dňa, keď mu bol podnet pridelený na vybavenie. V odôvodnených prípadoch rozhodne o predĺžení tejto lehoty bezprostredne nadriadený prokurátor.

24. Podľa § 35 ods. 2 zákona o prokuratúre prokurátor upovedomí podávateľa podnetu o spôsobe vybavenia podnetu alebo o predĺžení lehoty na jeho vybavenie bezodkladne.

25. Podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor alebo ním určený prokurátor.

26. Podľa § 54 ods. 2 písm. b) zákona o prokuratúre na účely konania podľa tohto zákona alebo osobitného zákona a na vybavenie podnetu sa nadriadeným prokurátorom rozumie špeciálny prokurátor, ak ide o prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry.

27. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 10. apríla 2019 prostredníctvom Okresnej prokuratúry Poprad podal špeciálnej prokuratúre podanie, ktoré on považoval za trestné oznámenie. Predmetné podanie vybavil prokurátor špeciálnej prokuratúry tak, že ho odstúpil okresnému súdu na ďalší postup. O spôsobe vybavenia podania prokurátor špeciálnej prokuratúry informoval sťažovateľa listom č. k. VII/2 Gn 206/19/1000-4 zo 6. mája 2019.

28. Z priložených príloh a tiež z argumentácie v ústavnej sťažnosti je zjavné, že sťažovateľ nesúhlasil so spôsobom, akým bol jeho podnet vybavený, vrátane toho, ako prokurátor špeciálnej prokuratúry jeho podanie právne posúdil. Následne preto doručil špeciálnej prokuratúre ďalšie podania zo 14. mája 2019, ktoré označil ako „*Námietka*“, resp. „*Návrh na vydanie pokynu na začatie trestného stíhania*“. Prokurátor špeciálnej prokuratúry listom č. k. VII/2 Gn 206/19/1000-9 z 3. júna 2019 oznámil sťažovateľovi, že s poukazom na § 31 ods. 5 a § 33 ods. 1 písm. a) a b) zákona o prokuratúre na jeho podania nebude prihliadať.

29. Ústavný súd z dostupných podkladov dospel k záveru, že v prerokúvanej veci nebola dosiaľ uplatnená právomoc špeciálneho prokurátora v zmysle § 36 ods. 1 v spojení s § 54 ods. 2 písm. b) zákona o prokuratúre, t. j. právomoc nadriadeného prokurátora

preskúmať zákonnosť vybavenia podnetu sťažovateľa. Je relevantné, že v ústavnej sťažnosti sťažovateľ neoznačuje list špeciálneho prokurátora, ktorým by tento vybavil jeho prípadný opakovaný podnet a prípadne preskúmal zákonnosť vybavenia jeho podnetu. Obdobne v ústavnej sťažnosti sťažovateľ nenamieta, že na základe jeho opakovaných podnetov špeciálny prokurátor nepreskúmal zákonnosť vybavenia jeho podnetu. Z ústavnej sťažnosti, naopak, vyplýva argumentácia, podľa ktorej sťažovateľ žiada, aby ústavný súd preskúmal spôsob vybavenia jeho podnetu prokurátorom špeciálnej prokuratúry vrátane právneho posúdenia jeho podnetu a posúdenia zákonnosti a ústavnosti postúpenia podania okresnému súdu. Na tomto skutkovom základe je s prihliadnutím na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa ústavná sťažnosť sťažovateľa neprípustná.

30. Ústavný súd tiež dospel k záveru, že za uvedenej situácie nemožno uvažovať o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože ak špeciálna prokuratúra dospela k záveru, že podanie sťažovateľa bolo potrebné postúpiť okresnému súdu, pri takomto právnom posúdení považuje špeciálna prokuratúra sťažovateľovu vec za vybavenú postúpením podania.

IV.

31. Vychádzajúc predovšetkým z už uvedeného posúdenia veci (bod III tohto odôvodnenia), ústavný súd dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyplývajúce z čl. 127 ods. 1 ústavy a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2019